

oikos

ISSN 1822-5152 (spausdintas)
ISSN 2351-6461 (internetinis)

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETAS
LIETUVIŲ IŠEIVIJOS INSTITUTAS

LIKOS

LIETUVIŲ MIGRACIJOS IR DIASPOROS STUDIJOS

2016 Nr. 1 (21)

VERSUS AUREUS

REDAKCIJOS KOLEGIJA

Egidijus ALEKSANDRAVIČIUS vyriausiasis redaktorius

(Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva)

Dalia KUIZINIENĖ redaktoriaus pavaduotoja

(Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva)

Vida MONTVYDAITĖ

(Tautinių mažumų departamentas prie LR Vyriausybės, Lietuva)

Tomas BALKELIS

(Stanfordo universitetas, JAV)

Daiva DAPKUTĖ

(Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva)

Mykolas DRUNGA

(Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva)

Alfonsas EIDINTAS

(Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, Lietuva)

Violeta KELERTIENĖ

(Vašingtono universitetas, Sietlas, JAV)

Kaja KUMER-HAUKANÕMM

(Tartu universitetas, Estija)

Daiva Kristina KUZMICKAITĖ

(Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva)

Vėjas Gabriel LIULEVIČIUS

(Tenesio universitetas, JAV)

Saulius PIVORAS

(Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva)

Juozas SKIRIUS

(Lietuvos edukologijos universitetas, Lietuva)

Giedrius SUBAČIUS

(Iliojaus universitetas, Čikaga, JAV)

Romas VAŠTOKAS

(Trento universitetas, Kanada)

TURINYS

CONTENTS

ŠIUOLAIKINIAI MIGRACIJOS PROCESAI

TRENDS OF CONTEMPORARY MIGRATION

Dalia Cidzikaitė	Sakytinė istorija diasporos ir migracijos tyrimuose. 7
	Oral History in Diaspora and Migration Research 14

DIASPOROS ISTORIJA IR KULTŪRA

HISTORY AND CULTURE OF DIASPORA

Andrius MARCINKEVIČIUS	Antrojo pasaulinio karo laikotarpio rusų kilmės išeiviai iš Lietuvos: socialinio ir kultūrinio portreto metmenys 15
	Émigrés of Russian Origin from Lithuania during World War II: Features of Social and Cultural Portrait 28

Daiva DAPKUTĖ	Lietuvos nepriklausomybės talka (LNT): tarp opozicijos VLIK'ui kūrimo ir naujų politinės veiklos metodų paieškos. 29
	Lithuanian Independence Alliance (LNT): Between an Opposition to VLIK and the Search for New Methods of Political Activity 42

Asta PETRAITYTĖ-BRIEDIENĖ	Istoriografinės pozicijos ir šaltiniai Baltijos šalių diplomatų, veikusių Šaltojo karo metais, tema. 43
	Historiographical Positions and Sources on Baltic Diplomats Active during the Cold War Years 62

Marija NAVICKAITĖ	JAV lietuvių požiūris į kitataučius XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje 63
	The Attitude of American Lithuanians Towards Other Immigrants of the Late 19th and Early 20th Centuries . . 83

Laura LAURUŠAITĖ	Užburtas ratas ar vilties diaspora? XXI a. lietuvių ir latvių (e)migracijos procesų palyginimas . . . . . 85 Vicious Circle or Diaspora of Hope? Comparative View of Lithuanian and Latvian (E)migration Processes in the 21st Century. 95
Žydronė KOLEVINSKIENĖ	Lietuvių diasporos tyrimų kelias: tarp lokališkumo ir mobilumo. . . . . 97 The Path of Lithuanian Diaspora Research: between Locality and Mobility. 107
Milda DANYTĖ	Literatūrinis ar istorinis kūrinys? Angelės Lauciūtės <i>Barakudos dienoraštis, arba lietuvių įspūdžiai Kanadoje</i> . . . . . 109 A Literary or a Historical Work: Angelė Lauciūtė's <i>autobiographical text Diary of a Barracuda, or a Lithuanian Woman's Experience in Canada</i> 117
IŠ ARCHYVŲ FROM THE ARCHIVES	
Daiva DAPKUTĖ	Nuo Šėtos iki Londono: Pauliaus Tričio pasitraukimo iš Lietuvos istorija . . . . . 119 From Šėta to London: How Paulius Tričys departed from Lithuania
RECENZIJOS BOOK REVIEWS	
Aistė MORKŪNAITĖ-LAZAUSKIENĖ	Apie Stasį ir Danielą Lozoraičius amžininkų akimis. . . 139 Stasys and Daniela Lozoraitis in the eyes of their contemporaries
KRONIKA EVENTS	145
APIE AUTORIUS ABOUT THE AUTHORS	157
REIKALAVIMAI STRAIPSNIAM SUBMISSION GUIDELINES	159

Apie autorius

CIDZIKAITĖ Dalia

Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Informacijos mokslų departamento Lituanistikos tyrimų skyriaus vyr. tyrėja-metodininkė
El. paštas: dalia.cidzikaite@gmail.com

DANYTĖ Milda

Vytauto Didžiojo universiteto Anglų filologijos katedros profesorė, habilituota daktarė
El. paštas: milda.danyte@vdu.lt

DAPKUTĖ Daiva

Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išėivijos instituto mokslo darbuotoja
El. paštas: daiva.dapkute@vdu.lt

JANAUSKAS Giedrius

Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išėivijos instituto mokslo darbuotojas
El. paštas: giedrius.janauskas@vdu.lt

KOLEVINSKIENĖ Žydronė

Lietuvos edukologijos universiteto Lietuvių ir lyginamosios literatūros katedros docentė
El. paštas: zydrone.kolevinskiene@leu.lt

LAURUŠAITĖ Laura

Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto mokslo darbuotoja
El. paštas: laura@liti.lt

MARCINKEVIČIUS Andrius

Lietuvos socialinių tyrimų centro vyriausiasis mokslo darbuotojas
El. paštas: andrius@ces.lt

MORKŪNAITĖ-LAZAUSKIENĖ Aistė

Šiaulių universiteto Viešojo administravimo katedros profesorė
El. paštas: aiste.lazauskiene@gmail.com

NAVICKAITĖ Marija

Vytauto Didžiojo universiteto Istorijos katedros magistrantė
El. paštas: marija.navickaite@gmail.com

PETRAITYTĖ-BRIEDIENĖ Asta

S. ir S. Lozoraičių muziejaus vedėja, Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išėivijos instituto mokslo darbuotoja
El. paštas: asta.petraityte-briediene@vdu.lt

Reikalavimai straipsniams

Akademinis žurnalas *Oikos* (gr. kalba „namai“) yra skirtas šiuolaikinės migracijos, Lietuvos migracijos politikos, diasporos istorijos ir kultūros problemoms aptarti. Leidinyje spausdinami originalūs moksliniai ir apžvalginiai straipsniai, recenzijos, archyvinų dokumentų publikacijos.

Straipsniai skelbiami lietuvių ir anglų kalbomis.

Straipsnių apimtis – iki 1 autorinio lanko (40 000 spaudos ženklų), recenzijų – iki 0,25 autorinio lanko (10 000 spaudos ženklų). Dėl didesnės apimties publikacijų reikia iš anksto susitarti su redakcija. Tekstai redakcijai pateikiami A4 formato *Times New Roman* 12 šriftu, 1,5 eilutės intervalu.

Žurnalui *Oikos* teikiami straipsniai yra vertinami dviejų redaktorių kolegijos paskirtų recenzentų.

Leidinyje skelbiami tik anksčiau neskelbti straipsniai. Jie turi atitikti akademiniam straipsniams keliamus reikalavimus. Juose turi būti suformuluotas mokslinių tyrimų tikslas, pristatyta analizuojamos problemos tyrimų būklė, pateiktos tyrimo išvados, nurodyti šaltiniai ir literatūra. Prie lietuviškai skelbiamo mokslinio teksto turi būti pridėta santrauka anglų ir lietuvių kalbomis

(600–1000 spaudos ženklų). Prie nelietuviškai skelbiamo straipsnio būtina santrauka lietuvių kalba.

Pastabos ir nuorodos pateikiamos straipsnio pabaigoje, numeracija ištininė. (Nuorodos ir pastabos daromos per insert / endnote.) Nuorodos straipsnio pabaigoje pateikiamos pagal tokią schemą:

- **Nurodant knygą:** autoriaus pavardė, vardas, leidinio pavadinimas, leidimo vieta, leidykla, leidimo metai ir puslapis, iš kurio cituojama. Prireikus nurodomas leidinio tomas.
- **Nurodant straipsnį iš knygos:** autoriaus pavardė, vardas, straipsnio pavadinimas, knygos pavadinimas, leidimo metai, leidykla, puslapis, iš kurio cituojama.
- **Nurodant straipsnį iš periodinio leidinio:** autoriaus pavardė, vardas, straipsnio pavadinimas, periodinio leidinio pavadinimas, leidimo metai, numeris, puslapis, iš kurio cituojama.

Citatos išskiriamos dvigubomis kabutėmis nekeičiant šrifto ir neišskiriant tekste kitaip.

Lietuviškame tekste nelietuviški asmenvardžiai rašomi originalo forma. Pirmą kartą

tekste yra pateikiamas visas vardas, pavardė, toliau galima rašyti tik to paties asmens pavardę. Dažniausiai vartojami vietovardžiai, apie kuriuos žinių galima rasti prieinamose enciklopedijose, lietuvių kalba rašomi tradiciškai, pagal tarimą. Reti ir negirdėti pavadinimai, neturintys transliteracijos, rašomi originalo rašyba.

Bendradarbiai ir autoriai siųsdami savo straipsnį turi nurodyti savo vardą, pavardę, atstovaujamą instituciją, mokslo laipsnį, el. pašto adresą, telefoną.

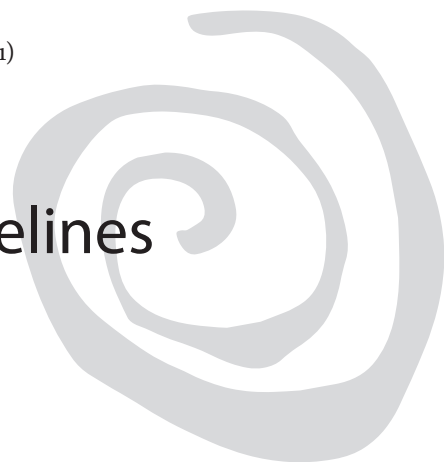
Oikos redaktorių kolegijai pateikiamas kompiuteriu surinktas tekstas ir išspausdintas vienas straipsnio egzempliorius.

Straipsnius, recenzijas prašome siųsti į Lietuvos išeivijos institutą (S. Daukanto g. 25, LT-44249 Kaunas, el. paštas darb.lii@hmf.vdu.lt. Informacija tel. (8 37) 32 78 39) arba redaktoriaus pavaduotojai Daliai Kuizinienei el. paštu d.kuiziniene@hmf.vdu.lt.

Žurnalas recenzuojamas ir dedamas tarptautinėse EBSCO publishing duomenų bazėse <http://www.epnet.com/>.

Submission Guidelines

Oikos (from the Greek word meaning *home*) is a scholarly journal devoted to discussing contemporary migration, Lithuanian migration policy, and problems of diaspora history and culture. The journal publishes original scholarly research and review articles, critical notices, and archival documents.

Texts are published in Lithuanian or English. Articles should not exceed 40,000 characters (with spaces) in length; critical notices should not exceed 10,000 characters in length. Texts should be submitted on A4-size paper and set in Times New Roman type with 1.5 line spacing.

Texts to be published in *Oikos* are evaluated by two reviewers assigned by the editorial board. The journal publishes just those texts that have not been published previously. They must meet the usual requirements set for scholarly texts, including a statement of the research purpose; an indication of the overall state of research with respect to the problem under analysis; a statement of the conclusions reached; and a disclosure of the sources and of the literature used. If the scholarly text is submitted in Lithuanian, it must be accompanied by summaries (from 600 to 1000 characters) in English

and Lithuanian. If the text is in English, it must be accompanied by a summary in Lithuanian.

Footnotes consecutively numbered must be placed at the end of the text as follows.

In case of a book, the order is: author's last and first names; book title (and volume, if necessary); location of publication; publisher; year of publication; and page number(s) quoted from.

In case of an article from a book, the order is: author's last and first names; title of article; title of book; year of publication; publisher; and page number(s) quoted from.

In case of a journal article, the order is: author's last and first names; title of article; title of journal; year of publication; issue number; and page number(s) quoted from.

Quotations are to be enclosed in double quotes and written out in the same type and with no other distinctive markings.

In a Lithuanian-language text, non-Lithuanian personal names are to be written in their original form. Their first occurrence requires using the full first and last names; subsequent occurrences may be limited to just the last name (of the same person). The most frequently used place-names (information

about which may be found in ordinary encyclopedias) are to be written in Lithuanian as traditionally pronounced; rarely used or little known names having no transliterations are to be written in their original orthography.

When submitting their articles to be considered for publication, contributors and authors must indicate their first and last names, institution, academic degree, e-mail address, and telephone number.

Articles should be submitted in electronic form together with one printed copy to the Lithuanian Emigration Institute (S. Daukanto g. 25, LT-44249 Kaunas; darb.lii@hmf.vdu.lt; 8 37 327 839) or to the Assistant Editor Dalia Kuizinienė at d.kuiziniene@hmf.vdu.lt.

Oikos is peer-reviewed and included in EBSCO databases at <http://www.ebscohost.com/>

Oikos : lietuvių migracijos ir diasporos studijos / Vytauto Didžiojo universitetas. Lietuvių išeivijos institutas ; redakcinė kolegija: Egidijus Aleksandravičius ... [et al.]. – Nr. 1 (2006)- . – Vilnius : Versus aureus, 2006- .

Nr. 1 (21)- . – 2016. – 164 p. – Bibliografija išnašose.

OIKOS

2016 Nr. 1 (21)

LIETUVIŲ MIGRACIJOS IR DIASPOROS STUDIJOS

ISSN 1822-5152 (spausdintas)

ISSN 2351-6461 (internetinis)

Redaktorė *Ramutė Dragenytė*
Serijos dailininkė *Kornelija Buožytė*
Maketuotoja *Almina Zajauskienė*

Išleido „Versus aureus“ leidykla
Rūdninkų g. 18, LT-01135 Vilnius
info@versus.lt | www.versus.lt